

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

IGA LIIGE LOEBI! • ILMUB AASTAST 1925

NR 7 • 23/4/2014

Kas tööandja võib
töötasu ühepoolselt
vähendada?

► lk 10

Sotsiaalne innovat-
sioon: toetame avalike
teenuste ümberkujun-
damist

► lk 15

Eesti Konjunktuuri-
instituut 80!

► lk 18

ISTOCKPHOTO

KUI TÖÖTAJA KUTSUTAKSE KAITSEVÄE ÕPPUSELE

► lk 6

KODA KUTSUB OSALEMA

Eesti toiduainetetööstuse ettevõtete müügi- ja kontaktiritus Hiinas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega (EAS) kutsub Eesti toiduainetetööstuse ettevõtteid osalema projektis, mille raames aidatakse väljavalitud ettevõtetel leida koostööpartnereid Hiinas.

Loe lähemalt lk 20

Sinu ettevõtlustugi Euroopas

FOTOD: KRISTJAN SUJÕND

12. aprillil toimus Gloria restoranis meeleolukas **Kaubanduskoja Kevadbali**, kus anti üle traditsioonilised aumärgid, Gloria kokad pakkusid maitstavaid roogasid, Liviko kostitas veiniga ning peaauhinnaks olnud puhkusereisi kahele pani välja Estravel koostöös LOT Polish Airlines'iga. Tantsumuusika eest hoolitsesid Kristjan Kasearu ja Uku Suviste ning Comodo Trio. Kevadballi toetasid lisaks: Silberauto, Olympic Casino, Stillabunt, Dermoshop, Taktikalise Laskmise Keskus, Avison. **Loe lisa lk 4**

10

8

KÖNE

- 4 Miks on käskude ja keeldude abil kõige lihtsam probleeme lahendada?

JURISTI TÖÖLAUALT

- 6 Mida tuleb silmas pidada, kui ettevõtja või töötaja on kutsutud kaitsevæe õppusele?
- 8 Euroopa Komisjon soovib ühtlustada maksejõuetuse menetlust

ETTEVÕTJA KÜSIB

- 10 Kas tööandja võib töötasu ühepoolselt vähendada?

ENTERPRISE EUROPE NETWORK

- 11 KredEx aitab ettevõtetel kasvada
- 12 Euro Mine Expo 2014: rahvusvaheline mäetööstuse mess ja kontaktkohtumised
Riigihanketeated
- 13 Eurosatory 2014: kontaktkohtumiste üritus populaarse kaitsetööstuse messi raames
Riigihanked
- 14 REW Istanbul 2014: taaskasutuse ja keskkonnatehnoloogiate mess ning kontaktkohtumised
Koostööpakkumised

SOTSIAALNE INNOVATSIOON

- 15 Sotsiaalne innovatsioon: toetame avalike teenuste ümberkujundamist

EUROOPA UUDISED

- 16 Agraarmaa Euroopa. Komisjoni põllumajandustoodete müügie denduse abinõudest

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

- 18 Eesti Konjunktuuriinstituut 80 aastane

KODA KUTSUB OSALEMA

- 20 Eesti toiduainetetööstuse ettevõtete müügi- ja kontaktüritus Hiinas
- 21 Mida peab eesti ettevõtja teadma Soome turule minnes? Seminar „Finantsanalüüs“

22 UUED LIIKMED / JUUBILARID

▶ KODA KUTSUB OSALEMA

FINANTSKOOLITUSED

6. mai **Seminar „Finantsanalüüs“ ▶ lk 21**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Toomas Hansson • 744 2196 • toomas@koda.ee
7. mai **SEMINAR TARTUS „KUIDAS ENNETADA TÖÖTASU JA VARALISE VASTUTUSE VAIDLUSI?“**
Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu)
Info: Toomas Hansson • 744 2196 • tartu@koda.ee
20. mai **SEMINAR „RAHVUSVAHELISTE TEHINGUTE KÄIBEMAKSUGA MAKSUSTAMINE“**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Kati Krass • 443 0989 • kati@koda.ee
22. mai **SEMINAR JÕHVIS „KUIDAS KAITSTA ENNAST MAKSUHALDURI EEST?“**
Kaubanduskoja Jõhvi esinduses (Pargi 27, Jõhvi)
Info: Margus Ilmjärv • 337 4950 • margus@koda.ee

MUUD KOOLITUSED

29. aprill **SUUNANÄITAJA TALLINNAS: KAUPLEJA KOHUSTUSED E-KAUBANDUSES ▶ lk 20**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Marju Männik • 604 0079 • marju.mannik@koda.ee
5. mai **SUUNANÄITAJA TALLINNAS: PRETENSIOONI ESITAMISE ÕIGUS JA MÜÜGIGARANTII**
Vene Teatri väikeses saalis (Vabaduse väljak 5, Tallinn)
Info: Marju Männik • 604 0079 • marju.mannik@koda.ee
9. mai **SEMINAR „MIDA PEAB EESTI ETTEVÕTJA TEADMA SOOME TURULE MINNES?“**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Kati Krass • 443 0989 • kati@koda.ee
14. mai **KOOLITUS „LOOV LÄHENEMINE LÄBIRÄÄKIMISTELE“**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Toomas Hansson 744 2196toomas@koda.ee

EKSPORDIKOOLITUSED

28. aprill **KOOLITUS: KONTAKTIDE LOOMINE JA KOOSTÖOPARTNERITE LEIDMINE SIHTTURUL**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Haili Kapsi • 604 0078 • haili@koda.ee
29. aprill **KOOLITUS: EKSPORTÖÖRI INFOALLIKAD: TESTIMISTEST, VAATLUSTEST, TURU-UURINGUTEST JA MUUST ▶ lk 20**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Haili Kapsi • 604 0078 • haili@koda.ee
30. aprill **VÄLISMESSIKOOLITUS**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Info: Lidia Friedenthal • 604 0077 • lidia@koda.ee

MESSID JA KONTAKTKOHTUMISED

11. juuni **EURO MINE EXPO 2014: RAHVUSVAHELINE MÄETÖÖSTUSE MESS JA KONTAKTKOHTUMISED ▶ lk 12**
Skellefteås Rootsis
Info: Lea Aasamaa • 604 0083 • lea@koda.ee
13. juuni **REW ISTANBUL 2014: TAASKASUTUSE JA KESKKONNATEHNOLOOGIATE MESS NING KONTAKTKOHTUMISED**
Istanbulis Türgis
Info: Lea Aasamaa • 604 0083 • lea@koda.ee

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061
E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

TEATAJA TOIMETUS

Kaidi Talsen
Tel: 604 0085
E-post: kaidi@koda.ee
Kujundus: Director Meedia

▶ KÕNE

Avaliku sektori investeringud peavad aitama säästa

Väljavõte Kaubanduskoja juhatuse esimehe **Toomas Lumani** kõnest Kevadballil 12. aprillil restoranis Gloria

Kaubanduskoja igapäevases tegevuses on viimasel ajal tooni andnud nii maksud kui riigivalitsemine tervikuna. Maksud on ja jäävad ning samamoodi sõltub maksupoliitikast olulisel määral ettevõtete käekäik, konkurentsivõime ning inimeste toimetulek. Maksukeskkond on ja jääb alati ka poliitiliste valikute küsimuseks ning atraktiivseks teemaks poliitdebattidel. See on mõistetav ning teisiti on demokraatlikus riigikorralduses seda protsessi ka raske ette kujutada. Küll aga soovime me ettevõtjatena, et sellised diskussioonid kaasaksid olulisi ühiskonnagruppe. Ma ei usu, et ühegi ministri või ametniku peas saaksid tekkida ainult ja alati õiged ideed, mida vääramatu kindlusega teoks tehes saabuks õnn meie õuele. Kui aga vaatame viimase aasta maksuteemalisi debatte, siis paratamatult selline mulje tekib. Jääb mulje, et seaduste koostamisel eksisteerib üks tõde ja palju valearvamusi, ning loomulikult ei ole siis kõigele muule peale töö kuulutamise ja oma õigsuses avalikkuse veenmise põhjust ressursse raisata. Ülim eesmärk on uskmatud usku pöörata. Ja kui selles protsessis mõni uskmatu vastu vaidleb või küsimusi esitab, tuleb otse loomulikult teda ignoreerida ja oma tööle kindlaks jäädes seda järjekindlalt

kummaliste argumentidega kindlustada.

Siit jõuame aga küsimuseni, kas avalik teenistus tähendab riigi ja tema kodanike teenimist või kitsalt poliitiliste eesmärkide jõulist ja vahendeid valimata täideviimist? Ettevõtja ja kodanikuna ootan seda esimest. Ootan seda, et samavõrd inukalt kui otsitakse argumente enda seisukohtade põhistamiseks, millele on sageli ametnikel ka lihtsam ligipääs, kaalutakse ja analüüsitakse ka ettevõtjatelt või teistelt huvigrupidelt saadud põhjendatud ettepanekuid. Kui aga ühe ministeeriumi asekancler ütleb otse ja avalikult, et me ei lisanud teie pakutud lahendusi analüüsimiseks, sest me neid ei toetanud, siis on midagi väga valesti! Siit tõusetub väga terav küsimus – kelle jaoks ametnikud töötavad? Riigi, see tähendab kodanike, ministri või hoopis iseenda hüvanguks?

Oleme Kaubanduskojas viimastel aastatel tegelenud palju ka riigipidamise teemadega. Alustades sellest, et loodud sai ühtne tabel kõigist üle 3000 avaliku sektori üksusest ja nende töötajate arvust kuni osalemiseni aruteludes, mis aitaksid viia meid parema arusaamiseni riigist, mille toimimine vastab meie ootustele ja võimalustele.

Pakkusin mõned kuud tagasi, et riigiaparaat tuleks panna mõneks aastaks dieedile. Sain sellega seoses palju toetajaid, kellest nii mõnigi arvas, et dieet on ikka vähe. Vajalik on jõulisem ja radikaalsem kulutuste piiramine. Samas oli neidki, kes väitsid, et dieet juba käib ja ettepanek on töös ning kokku ei ole enam kuskilt tõmmata. Täna neid arvamusi kokku võttes ja jätkates meditsiiniliste terminitega leian, et dieet on vähim. Vajalik on põhjalik elukorralduse ümbervaatamine ja muutmine, sest dieet, kui seda valesti teha, võib tervisele hoopis negatiivselt mõjuda ning me ei saavuta organite optimaalset koormust ja efektiivsust. Edasine fookus ja investeringud peavad toetama riigi oluliste funktsioonide arendamist vähemoluliste arvelt, sest kõike ei saa. Kõigile ühe mõöduga andes või ära võttes toodame vaid ebaefektiivsust ja mugavust.

TÄNAVUSED AUMÄRKIDE KAVALERID:

Esimese klassi aumärgid:

Peter Hunt – eriliste teenete eest Eesti majanduse ja ettevõtluse aktiivsel edendamisel läbi aktiivse ettevõtlustegevuse ja panustamise ühiskondlikku tegevusse.

Lembit Lump – eriliste teenete eest Eesti majanduse ja ettevõtluse aktiivsel edendamisel läbi aktiivse ja järjepideva ekspordi edendamise.

Tiit Kõuhkna – eriliste teenete eest Eesti majanduse ja ettevõtluse pikaajasel edendamisel ning kalanduse valdkonna arendamisel.

Teise klassi aumärgid:

Priit Rohumaa – eriliste teenete eest Eesti ettevõtluse ja eelkõige tööstussektori edendamisel ning innovatsiooni panustamisel.

Teet Kuusmik – eriliste teenete eest Eesti ettevõtluse ja ekspordi edendamisel ning välisinvesteeringute Eestisse toomise soodustamisele kaasa aitamisel.

Kolmanda klassi aumärk:

Toomas Hansson – eriliste teenete eest Eesti majanduse ja ettevõtluse edendamisel ning pikaajalise panuse eest Kaubanduskoja regionaalsesse esindatusesse.

KRISTIAN SUJÕND

Perioodil 2006–2013 on avaliku sektori tegevuskulud eelarve täitmist vaadates, kasvanud umbes 46%. See ei sisalda investeeringuid ega toetuseid. Sama perioodi SKP nominaalkasv on jäänud kokku 37% juurde, reaalkasv on olnud vaid 4% ja tarbijahindade kasv umbes 37%. Mille arvelt siis selline tegevuskulude kiire kasv perioodil, kuhu mahub sisse ka taasiseisvumisaja sügavaim majanduskriis?

Kuna tegevuskulud on kasvanud oluliselt kiiremini kui eeldaks üldine majanduskasv, tuleb eeldada, et suured investeeringud nii füüsilisse kui infotehnoloogilisse taristusse on kujunenud kalliks ülal pidada. Kindlasti on mõni avalik teenus läinud mugavamaks ja ametniku vastuvõtul saab käia kenas klaashoones ja istuda pehmel sohval, kuid kui palju aitab see meid täna realselt konkurentsivõimes ülespoole nihutada? Kas saame selliseid „mugavusinvesteeringuid“ endale lubada?

Hea peremees ei hakka enne tapeeti vahetama kui katus parandatud ei ole.

Kaubanduskoja üheks eesmärgiks on läbi aegade olnud ka ettevõtlusmotivatsiooni kasvatamine ning parimate tunnustamine ja eeskujuks toomine. Selle eesmärgi täitmise üheks osaks on ka 15 aastat tagasi algatatud aumärkide traditsioon.

Traditsiooniliselt on Kaubanduskoja Kevadboll olnud see sündmus, kus kord aastas tunnustatakse ja tuuakse eeskujuks ettevõtlikke inimesi nii ettevõtjate, ärijuhtide kui ametnike hulgast. Nende inimeste panus ja mõju Eesti majanduse arengule, ettevõtluse järjepidevusele või ka Eesti ettevõtjate rahvusvahelisele edule kaasaaitamisele on olnud väga oluline. Kõiki varasemalt ja sel aastal Kaubanduskoja aumärgiga pärjatud inimesi saab tuua ühtviisi eeskujuks oma pühendumuse ja ettevõtlikkuse poolest ning seda sõltumata nende tegevusalast.

Kaubanduskoja aumärgi statuut ütleb, et Eesti Kaubandus-Tööstuskoja aumärk on austus- ja tunnustusavaldus inimestele, kes on oma aktiivse tegevusega mänginud olulist rolli Eesti ettevõtluskeskkonna kujundamisel ning kelle isiklikke saavutusi ettevõtluses või selle toetamisel saab seada eeskujuks.

Varasemate aastate jooksul on selle tunnustuse osaliseks saanud 98 inimest. Täna lisanduvad sellesse nimekirja veel kuus nime, kelle panus Eesti majandusellu on olnud ning loodetavasti on ka edaspidi mõjus ja tunnustust vääriv.

▶ JURISTI TÖÖLAUALT

Mida tuleb silmas pidada, kui ettevõtja või töötaja on kutsutud kaitseväge õppusele?

Järgmise aasta kevadel toimub läbi aegade Eesti suurim kaitseväge õppus nimega Siil, millest võtab osa üle 10 000 inimese. Muu hulgas kutsutakse õppekogunemisele ligi 8000 reservväelast, kelle hulgast leiab nii erasektori töötajaid kui ka ettevõtjaid.

Iga aasta viiakse läbi ka väiksemaid kaitseväge õppuseid, millest võtavad osa erinevate valdkondade inimesed – alates ehitajatest ja IT-spetsialistidest, lõpetades kokkade ning disaineritega. Näiteks 2013. aastal kutsuti õppekogunemisele üle 5000 inimese. Sellel aastal on see number ligi 2500 ning järgmisel aastal juba üle 8000.

KEDA KUTSUTAKSE ÕPPEKOGUNEMISELE?

Õppekogunemine on oma olemuselt koolitus, kuhu riik kutsus reservväelasi ehk inimesi, kes on varasemalt läbinud ajateenistuse. Koolitus võimaldab arendada näiteks inimeste koostöö- ja meeskonnatöökuseid. Õppekogunemisel tuletatakse meelde ajateenistuses õpitut, tutvustatakse uut varustust ja relvastust, harjutatakse erinevate üksuste koostööd ning tegevusi üksikisiku ja suurema grupi tasandil.

Riik saadab kutse kaitseväge õppusel osalemiseks reservväelastele ehk inimestele, kes oma terviseseisundi ja vanuse poolest on tunnistanud kaitseväge teeni-

tuskõlblikuks ning arvatud kaitseväge reservi. Enamasti saadakse reservväelaseks pärast ajateenistuse lõppu. Reservis ollakse kuni 60-aastaseks saamiseni.

KUI KAUA VÕIVAD ÕPPUSED KESTA?

Õppekogunemise kestus sõltub sellest, milline on inimese sõjaväeline auaste. Reservväelased jagunevad auastme järgi ohvitserideks (nt leitnant, major), allohvitserideks (nt seersant, veebel) ning sõduriteks (nt reamees, kapral). Reservväelast võib korraga õppekogunemisele kutsuda järgmiselt: ohvitseri kuni 30 päevaks, allohvitseri kuni 21 päevaks ning sõdurit kuni 14 päevaks.

Kui ettevõtja või töötaja on juba korra kaitseväge õppusest osa võtnud, siis see ei tähenda, et riik rohkem kutseid ei saada. Tegemist on elukestva õppega ehk reservväelasele ei piisa ainult ühest täiendõppest või tasemekoolitusest. Seaduse kohaselt võib inimest kohustada õppusest osa võtma reservis oleku ajal järgmiselt: ohvitseri kokku 12 kuuks, allohvitseri kuni 9 kuuks ning sõdurit kuni 6 kuuks.

KUI PIKALT PEAB ÕPPUSEST ETTE TEATAMA?

Riik annab õppekogunemise toimumisest reservväelasele teada vähemalt 120 päeva enne õppuse toimumist. Ühelt poolt on pikk etteteatamine vajalik selleks, et töötaja saaks paremini planeerida oma isiklikku elu. Teiselt poolt võimaldab vähemalt 4-kuune etteteatamistähtaeg töötajatel võimalikult varakult oma tööandjaid teavitada. Töötaja peaks tööandjale õppekogunemisest teada andma võimalikult varakult, et tööandja saaks paremini oma tööprotsesse juhtida.

MILLISTEL JUHTUDEL EI PEA ÕPPUSEST OSA VÕTMA?

Inimene vabastatakse õppusest eelkõige juhul, kui ta ei vasta arstliku komisjoni otsuse alusel kehtestatud tervisenõuetele. Lisaks vabastatakse õppusest need inimesed, kellel on õppekogunemise toimumise ajal reaalne vajadus osaleda Eestis põllumajandustööl või kelle osas on jõustunud kohtuotsus, millega inimesele mõistetakse vabadusekaotuslik karistus. Õppusest võidakse vabastada ka need,

OLULINE:

- » Tööandjal ei ole õigust töötajalt nõuda õppusele minemata jätmist.
- » Õppusest antakse teada vähemalt 120 päeva enne selle algust.
- » Õppused võivad korraga kesta kuni 30 päeva.
- » Tööandja ei pea töötajale maksma töötasu õppusel viibitud aja eest.

► Kindlasti oleks tööandjate motivatsioon õppekogunemise aja eest töötasu maksta suurem, kui ka riik näeks selliseks olukorraks ette maksusoodustusi.

kellel on ootamatult tekkinud raske perekondlik või majanduslik olukord või kes peavad õppuse ajal osalema õppetöös kõrg- või keskhariiduse omandamise tõttu. Õppusest vabastamine võib toimuda ka usulistel ja kõlbelistel põhjustel.

KAS TÖÖANDJA PEAB LUBAMA TÖÖTAJAT ÕPPUSELE?

Töötaja on üldjuhul kohustatud osalema õppekogunemisel, kui talle on saadetud vastavasisuline kutse. Seetõttu on ka töölepingu seaduses öeldud, et töötajal on õigus keelduda oma töö tegemisest, kui ta viibib kaitseväe õppusel. See tähendab, et tööandja ei saa kohustada

töötajat mitte minema õppekogunemisele. Õppekogunemisele mitteilmumise eest saab isikut karistada rahatrahvi või arestiga. Lisaks keelab seadus tööandjal üles öelda töölepingut põhjusel, et töötaja on reservteenistuses.

Töölepingu seadus ei näe ette, kuidas peaks olema vormistatud töötaja eemalolek töökohast kaitseväe õppekogunemise tõttu.

Seega ei kohusta seadus eraldi dokumente selle kohta vormistama. Oluline on ainult see, et tööandja teaks, mis ajavahemikul viibib töötaja kaitseväe õppusel.

KUI SUURT TÖÖTASU TULEB ÕPPUSE AJAL MAKSTA?

Kaitseväe õppusel viibitud aja eest ei ole tööandja kohustatud töötasu maksma. Reservväelasele maksab õppekogunemisel osalemise aja eest toetust riik. Toetuse suurus sõltub sõjaväelisest auastmest – sõdurile makstakse päevas 27 eurot, allohvitserile 30 ning ohvitserile 40 eurot päevas.

Seadus ei keela tööandjatel maksta töötasu ka õppusel viibitud aja eest või

hüvitada seda muul moel, et õppuse ajal ei väheneks töötaja sissetulek. Tööandjad võivad õppustest kasu saada seeläbi, et paraneb töötajate meeskonnatöösused. Kindlasti oleks tööandjate motivatsioon õppekogunemise aja eest töötasu maksta suurem, kui ka riik näeks selliseks olukorraks ette maksusoodustusi.

MARKO UDRAS

Poliitikakujundamise ja õigusosakonna juhataja kt

► JURISTI TÖÖLAUALT

Euroopa Komisjon soovib ühtlustada maksejõuetuse menetlust

ISTOCKPHOTO

Euroopa Komisjon on välja töötanud soovitusel äritegevuse ebaõnnestumist ja maksejõuetust käsitleva uue lähene-misviisi kohta. Justiitsministeeriumis on seetõttu koostamisel Eesti seisukoht ning ministeerium on pöördunud teiste seas ka Kaubanduskoja poole arvamuse avaldamiseks.

EESMÄRK ÜHTLUSTADA NORME

Liikmesriikide maksejõuetust käsitlevad õigusnormid on väga erinevad, eriti äritegevuse ümberkorraldamise osas. Seetõttu soovitakse liikmesriikide praktikat ühtlustada. Soovituse eesmärk on tagada, et rahalistes raskustes, aga siiski elujõulistel ettevõtetel oleks kõikjal liidus võimalik kasutada ühetaolisi maksejõuetusmenetlusi. Maksejõuetuse vältimiseks tuleb ettevõtjatele luua lihtsamad võimalused oma tegevuse ümberkorraldamiseks. Võimaluste loomine aitaks tõsta ettevõtte koguväärtust võlausaldajate, töötajate, omanike ja ma-

► Soovitus puudutab eelkõige makseraskustesse sattunud ettevõtteid, nende juhatuse liikmeid ja omanikke ning ka võlausaldajaid.

janduse jaoks tervikuna. Samuti on soovitusel eesmärk anda ausatele pankrotistunud ettevõtjatele kõikjal Euroopa Liidus uus ja lihtsam võimalus äritegevust taastada.

Erinevused liikmesriikide õigusraamistikutes viivad selleni, et teise liikmesriiki investeerimisel suurenevad riskide hindamise kulud ja ebakindlus. Samuti erinevad laenuaamise tingimused ning võlgade sissenõudmise tulemuslikkus.

Euroopa Komisjon on varem juhtinud tähelepanu küsimustele, mille puhul eri-

nevused liikmesriikide maksejõuetusõiguses võivad takistada tõhusa siseturu väljakujunemist. Seetõttu leitakse, et võrdsete võimaluste loomine nendes küsimustes peaks aitama suurendada äriühingute, ettevõtjate ja eraisikute usaldust teiste liikmesriikide õigussüsteemide vastu ning parandada laenuaamise võimalusi ja edendada investeerimist.

PUUDUTAB TERVET ETTEVÕTLUS-KESKKONDA

Soovitus puudutab eelkõige makseraskustesse sattunud ettevõtteid, nende juhatuse liikmeid ja omanikke ning ka võlausaldajaid. Kaudsemalt puudutab soovitus ka selliste ettevõtete töötajaid ning ka üldist riigi majanduspoliitikat. Eesti kontekstis on paljud soovitusel väljendatud meetmed juba rakendatud, seega puudutab praegune soovitus eriti välisriikides tegevuseid ettevõtjaid.

Soovitusel leitakse, et eriti väike- ja keskmise suurusega ettevõtetel oleks Euroopa Liidu tasandi raamistikust palju kasu, kuna neil ei ole vajalikke vahendeid, et kanda suuri ümberkorraldamiskulusid või kasutada mõnes teises liikmesriigis kehtivaid tõhusamaid ümberkorraldamismenetlusi.

Eestis on selliseks ümberkorraldamismenetluseks saneerimismenetlus, mida on võimalik soovitusel tulenevalt täiendada.

Üheks soovitusel oluliseks osaks on liikmesriikide maksukogumise optimeerimine. Liikmesriigid peaksid tagama, et maksutulu kogumine ja sissenõudmine toimuksid vastavalt õiglase maksustamise üldpõhimõtetele. Samuti peab tõhusamalt võitlema maksupetuse, maksudest kõrvalehoidmise ja maksualaste kuritarvituste vastu. Seda

eelkõige pahatahtliku maksejõuetuse puhul.

Käesoleva soovitusel reguleerimisalast jäetakse välja kindlustusandjad, krediidiasutused, investeerimisühingud, ühisinvesteeringuettevõtjad ja muud finantseerimisasutused, kelle suhtes kohaldatakse erimenetlusi, mille puhul on järelevalveasutustel ulatuslikud sekkumisõigused.

Kuigi tarbijate liigne võlakoormus ja tarbijate pankrotid ei kuulu samuti käesoleva soovitusel reguleerimisalasse, tehakse liikmesriikidele ettepanek uurida võimalusi kohaldada neid soovitusel ka tarbijate suhtes.

Ümberkorraldamisnormid peaksid maksejõuetuse vältimiseks andma võlgnikule võimaluse lahendada oma rahalised raskused varakult, et tagada ettevõtte jätkusuutlikkus. Et aga vältida kuritarvitamist, peavad võlgniku rahalised raskused olema sellised, mida ümberkorraldamiskava abil on võimalik likvideerida ja tagada äritegevuse jätkusuutlikkus.

TÄHTSAMAD PUNKTID:

- » Eesmärgiks ühtlustada liikmesriikide norme.
- » Lihtsama kohtuvälise ümberkorraldamise võimaldamine.
- » Soovitakse soodustada piiriülest ettevõtlust.

OLULISEMAD SOOVITUSED LIIKMESRIIKIDELE

Soovituse olulisemateks punktideks on eelkõige julgustada liikmesriike kehtestama norme, mis võimaldaksid rahalistes raskustes olevate elujõuliste ettevõtete tõhusat ümberkorraldamist ja annaksid ausatele ettevõtjatele uue võimaluse äritegevust alustada, mis Eesti tingimustes on võimalik ka hetkel. Lisaks peaks võlgnikul normide alusel olema võimalus oma tegevus ümber korraldada niipea, kui ilmneb, et tema maksejõuetuse tekkimine tulevikus on tõenäoline. Samas peaks võlgnik säilitama kontrolli oma ettevõtte igapäevase tegevuse üle ning võlgnikul peaks olema võimalus taotleda nõuete sissenõudmise ajutist peatamist.

Ümberkorraldusmenetluse kohaldamisel ei tohiks see olla liialt aeganõudev ega kulukas ning luua tuleks võimalusi kohtuväliseks tegevuseks.

Ümberkorralduskava koostamiseks peaks ette nägema konkreetsed võimalused läbirääkimisteks võlausaldajatega.

Võlausaldajad saaksid teha oma ettepanekuid ning ümberkorralduskava poolt hääletada, mis tagaks parema huvide kaitse. Seejärel saaks kohus ümberkorralduskava kinnitada. Alles kohtu kinnitamisel muutub kava kõigile siduvaks. Kohtud saavad seejuures tagasi lükata sellised ümberkorralduskavad, mis ilmselgelt ei aitaks ära hoida võlgniku maksejõuetust ega tagada ettevõtte elujõulisust. Siin tuleks kohtule jätta diskretsiooniõigus.

Lisaks leitakse, et pankroti halbade mõjude vähendamiseks peaks ettevõtja täielikult vabanema pankroti põhjustanud võlgadest mitte hiljem kui kolme aasta jooksul. Samas ei ole täielik võlgadest vabanemine lühikese aja jooksul alati asjakohane. Liikmesriikidel peab seetõttu olema võimalik säilitada või kehtestada rangemaid norme. Need on vajalikud selleks, et takistada võlgadest vabanemist ettevõtjatel, kes on käitunud ebaausalt või pahauskselt. Liikmesriigid võivad teatud võlaliigid, nt süütegudest tulenevad võlad, vabanemise reguleerimisalast välja jätta.

Kaubanduskoda töötab käsitletud soovitusel raames hetkel välja oma kommentaare ministeeriumile ning analüüsib võimalikke mõjusid ettevõtluskeskkonnale.

Seetõttu ootame ka oma liikmete arvamusi.

► *Palume arvamused saata hiljemalt 7. maiks aadressile marko.jaeger@koda.ee*

MARKO JAEGER

Jurist

▶ ETTEVÕTJA KÜSIB

Kas tööandja võib töötasu ühepoolsetelt vähendada?

ISTOCKPHOTO

Tööõiguse üldine põhimõte on, et töötasu muutmine toimub tööandja ja töötaja kokkuleppel. Sellegipoolest jätab seadus tööandjale võimaluse vähendada ühepoolset töötaja palka, kui tal pole võimalik anda seoses töömahu vähenemisega töötajale kokkulepitud ulatuses tööd ning kokkulepitud tasu maksmine oleks tööandjale ebamõistlikult koormav.

Kui varasemalt oli tööandjal õigus vähendada töötasu igasuguse töömahu ja tellimuse ajutisel vähenemisel, siis uue töölepingu seaduse kohaselt peaksid need asjaolud olema tööandjale ettenägematud ja tööandja kontrolli alt väljas. Seega pole võimalik töötasu vähendada näiteks töömahu hooajalise muutuse tõttu, mis on prognoositav.

Enne töötasu vähendamist peab tööandja pakkuma töötajale võimaluse korral teist tööd. Pakkuma ei pea üksnes töötaja kvalifikatsioonile ja kokkulepitud tööle sarnast töökohta, vaid pakkuda võib ka senisest madalama kvalifikatsiooniga ametikohta.

Töötasu vähendamisel on oluline teada, et tasu võib vähendada ajutiselt kuni kolmeks kuuks 12kuulise ajavahemiku jooksul. Töötasu võib vähendada mõistliku ulatuseni, mis ei tohi olla väiksem kui valitsuse kehtestatud töötasu alammäär. Alates 1. jaanuarist 2014. a on tunnitasu alammääraks 2,13 eurot ja kuutasu alammääraks täistööajaga töötamise korral 355 eurot. Tööandja peab enne töötasu vähendamist kaaluma, millist töötasu on tal võimalik maksta. Kindlasti peaks vältima töötasu automaatset vähendamist alammäärani. Töösuhte üldpõhimõte on, et ilma tööta ei ole kohustust tasu maksta ning ka vastupidi – ilma tasuta ei ole kohustust tööd teha. Seega tuleks siinkohal meeles pidada, et töötajal on õigus keelduda töö tegemisest võrdeliselt töötasu vähendamisega.

Töötasu vähendamise kavatsusest peab tööandja töötajaid või töötajate esindajat ette teavitama vähemalt 14

kalendripäeva. Töötaja, kes ei ole nõus töötasu vähendamisega, võib töölepingu üles öelda, teatades sellest ette 5 tööpäeva. Siinkohal peab tööandja arvestama ka, et töölepingu ülesütlemisel peab ta maksma töötajale hüvitist ühe kuu keskmise töötasu suurus.

SIMOONA HION
Jurist

network

enterprise europe

KREDEX AITAB ETTEVÕTTEL KASVADA

KredEx pakub teenuseid nii alustavale kui ka juba ennast tõestanud ettevõtjale. Tagame ja rahastame projekte, mis kiirendavad ettevõtte arengut.

Enamikku teenustest pakub KredEx ettevõtjale koostöös pankadega. Käendame pankade väljastavaid laene, pangagarantiisid ja liisinguid. Samas rahastame ettevõtteid ka otse, pakkudes tehnoloogialaenu, allutatud laenu ja ekspordilaenu.

KredExi **laenukäendus** võimaldab pankadel finantseerida ettevõtet, mille puuduvad piisavad tagatised, tegutsemisajalugu või omafinantseering. Käendus on kuni 75% laenust, liisingust ja pangagarantiist, kuid mitte rohkem kui 2 miljonit eurot. Laenusummale piirangut ei ole.

Kuni kolm aastat tegutsenud ettevõtjale pakume investeringute ja käibevahendite rahastamiseks **stardilaenu**, mis aitab, kui ettevõtte käivitamisel on takistuseks algkapitali puudumine ning pangalaenu saamiseks puuduvad piisavad tagatised ja tegutsemisajalugu. Laenu summaks on kuni 64 000 eurot, kusjuures 32 000 eurot ületavat osa saab kasutada ainult investeringuteks.

Erinevalt tavapärasest pangalaenust nõutakse stardilaenu puhul ettevõtjalt vähem tagatisi. Üldjuhul piisab laenusaja füüsilisest isikust omanike isiklikust käendusest. Laenu sihtotstarbelisel kasutamisel on käendaja isiklikuks vastutuseks kuni 40% laenu summast.

Tööstusettevõttele, mis soovib teha mahukaid investeringuid masinatesse ja seadmetesse, pakume **tehnoloogialaenu**. Tegemist on allutatud laenuga ja see aitab, kui investeringu tegemiseks kasutatakse pangalaenu või liisingut, kuid ettevõtjal puudub kapital nõutava omafinantseeringu tegemiseks. Tehnoloogialaenu summaks on kuni 2 miljonit eurot, kuid mitte rohkem kui 40% finantseeritava projekti maksumusest.

Kui tehnoloogialaenu on suunatud tööstusettevõttele tehnoloogiainvesteringute tegemiseks, siis tavapärase **allutatud laenu** osas tegevusalale ja laenu sihtotstarbele nii kitsaid piiranguid ei ole. See on suunatud

ISTOCKPHOTO

ärimudeli toimimist tõestanud ettevõttele, mis kavandab investeringuid arengusse. Allutatud laen aitab, kui ettevõtte kiiret kasvu soovitakse finantseerida laenukapitaliga, kuid pangalaenu saamiseks on omafinantseeringu tase liialt madal või puuduvad piisavad tagatised. Sarnaselt omanikule annab KredEx ettevõtja kasutusse kapitali, mis tulenevalt allutatusest suurendab teiste finantseerijate silmis omafinantseeringu taset. See omakorda võimaldab kaasata täiendavat finantseerimist näiteks pangalaenu näol.

Uue teenusena pakume alates eelmise aasta lõpust ekspordivale ettevõttele **ekspordilaenu**, millega saab rahastada Eestis toodetud kaupade suuremahulisi eksporditehinguid. Ekspordilaenu aitab, kui ettevõtte soovib pakkuda välisostjale pikaajalist maksetähtaega ja rahastada välisostjale müüdavate kaupade tootmist.

Ettevõtjale, kes soovib kaitsta ennast ostjate võimalike makseraskuste eest kodu- ja välismaal, pakub **AS KredEx Krediidikindlustus** laekumata arvete kaitsmiseks krediidikindlustust. Kindlustuslepingu sõlminud ettevõttele on võimalik saada hüvitist kahjule, mis tekib lootusetutest nõuetest. Krediidikindlustust on sobiv kasutada nii lühikese (näiteks 1-2 kuud) maksetähtajaga kaubandustehingute, kui ka pikema maksetähtajaga (näiteks 2-5 aastat) konkreetsete projektide või tarnete makseriskide maandamiseks. Kindlustusega võib katta kogu ettevõtte müügi või müügi kokkulepitud sihtriikidesse.

KredEx käendas ja finantseeris 2013. aastal 529 ettevõtet kogusummas 55 miljonit eurot. KredExi tugi võimaldas ettevõtetel pankadest ja KredExist kaasata täien-

KREDEXI TEENUSED ETTEVÕTJALE

- » Laenukäendus – ettevõttele, mis soovib kasutada pangalaenu, pangagarantiid või liisingut.
- » Stardilaenu – alustavale ja kuni kolm aastat tegutsenud ettevõttele investeringute ja käibevahendite rahastamiseks.
- » Tehnoloogialaenu – ekspordile orienteeritud tööstusettevõttele, mis soovib investeerida masinatesse ja seadmetesse.
- » Allutatud laenu – ärimudeli toimimist tõestanud ettevõttele, mis kavandab investeringuid arendustegevusse.
- » Ekspordilaenu – ettevõttele, mis soovib rahastada Eestis toodetud kaupade suuremahulisi eksporditehinguid.
- » Krediidikindlustus – ettevõttele, mis soovib ennast kaitsta võimalike makseriskide vastu.

davat finantseerimist summas 105 miljonit eurot. Toetatud ettevõtetes töötas kokku 8 500 töötajat. Projektide tulemusena plaanitakse luua 660 uut töökohta. AS KredEx Krediidikindlustus kindlustas 2013. aasta jooksul enam kui 2100 ettevõtte makseid 60 välisriigis.

► Lisainfot KredExi teenuste kohta saab veebilehelt www.kredex.ee ning kliendihalduritelt.

LEHAR KÜTT

KredExi ettevõtlusdivisjoni juht

Riigihanketeated

MASINAD, SEADMED, SÕIDUKID

Taanis hangitakse soojuspumpasid ja mehanotehnilisi paigaldusteid.

Tähtaeg 27.05.2014. Kood 129

Taanis hangitakse mõõteriistu (*gas volume correctors*).

Tähtaeg 12.05.2014. Kood 130

Taanis hangitakse erinevaid autosid (universaalid, sedaanid, neljarattaveoga).

Tähtaeg 15.05.2014. Kood 131

TEKSTIILID

Leedus hangitakse politseitöötajatele pullovere, kardigane, helkurveste, kaitsemantleid.

Tähtaeg 19.05.2014. Kood 132

RAVIMID, MEDITSIINISEADMED

Leedus hangitakse laboriseadmeid, optika- ja täppisinstrumente.

Tähtaeg 20.05.2014. Kood 133

Taanis hangitakse ortopeedilisi proteese, implantaate.

Tähtaeg 19.05.2014. Kood 134

Taanis hangitakse mitmesuguseid meditsiiniseadmeid ja tooteid (sh sidumismaterjalid, haava hooldustooted, pumbad, kompressorid ja personalikoolitusteenust).

Tähtaeg 27.05.2014. Kood 135

Taanis hangitakse ravimeid. Pakkumiste esitamine taani või rootsi keeles.

Tähtaeg 20.05.2014. Kood 136

IT

Leedus hangitakse tarkvara tugi-teenuseid ja kaardistamistarkvara pakett.

Tähtaeg 09.05.2014. Kood 137

Taanis hangitakse elektrooniline lukusüsteem koos seonduvate teenustega.

Tähtaeg 21.05.2014. Kood 138

VÕTA ÜHENDUST

▶ **Lea Aasamaa**
Tel: 604 0083
E-post: lea.aasamaa@koda.ee

Kutsume tutvuma

- » uuendatud riigihangete taustainfoga 21 riigist, tänaseks võite ülevaate leida kokku 35 riigi kohta. Info koostati koostöös Eesti saatkondadega välisriikides;
- » uuendatud viited kaitsehangete valdkonnas orienteerumiseks (NATO agentuurid ja Euroopa Kaitseagentuur);
- » Kutsume proovima kolmekuulist tasuta automaatset infoteenust ELi ja huvipakkuvate liikmesriikide hangetega kursis olemiseks.

Lisainfo: Lea Aasamaa,
e-post: lea.aasamaa@koda.ee

Vaata lähemalt www.koda.ee/riigihanked-5

EURO MINE EXPO 2014: RAHVUSVAHELINE MÄETÖÖSTUSE MESS JA KONTAKTKOHTUMISED

11.-12. juunil Skellefteås Rootsis

Euro Mine Expo 2014

rahvusvaheline mess, konverents ja kontaktkohtumised on mõeldud kõigile mäetööstusega seotud tööstustele, tarnijatele ja teenusepakkujatele, kes on huvitatud uute koostööpartnerite leidmisest. Igal aastal jõudsalt kasvanud Euro Mine Expo messile lisandus ka sel aastal uus messihall, et rahuldada erinevate osalejate elavat nõudlust.

Kaasatud valdkonnad: raud, teras, terastööd, metallid, sulamid, mäetehnoloogiad, reostuse avastamine/mõõtmine, tööstuskemikaalid, tööstuslik mõõtmine ja seireseadmed, tõstukid, kraanad ja konveierid, kaevandamismasinad, nõustamisteenused jms.

Osalustasu: messi stendistile ja konverentsist osavõtjatele tasuta, tavakülastajale 250 SEK (+km).

ISTOCKPHOTO

Messi ametlik koduleht
www.euromineexpo.com,
kontaktkohtumiste kodulehe info
avaldame lähiajal.

Registreerimise tähtaeg 2. juuni 2014

▶ **Kaubanduskoja kontakt:**
Lea Aasamaa, e-post: lea@koda.ee

Riigihanketeated

EUROSATORY 2014: KONTAKTKOHTUMISTE
ÜRITUS POPULAARSE KAITSETÖÖSTUSE MESSI
RAAMES

16.-20. juunil Pariisis

Eurosatory mess on suunatud kaitsetööstuse valdkonnas konkreetsete toodete või protsesside kaitse-, turvalisuse ja kõrgtehnoloogiliste rakenduste arendamisega seotud ettevõtetele, alltöövõtjatele, teadus- ja konsultatsiooniteenuste ettevõtetele. Kutsume osalema kontaktkohtumiste üritusele kui soovite kohtuda kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas tegutsevate otsustajate ja hankijatega ning teiste organisatsioonidega, samuti annavad messi raames toimuvad töötoad ja seminarid ülevaate valdkonnas arengutest ja uudistest.

Kaasatud tööstuslikud valdkonnad: lennundustehnoloogia, automaatika, robotika, elektroonika, mikroelektroonika, toit ja põllumajanduslik toidutööstus, tööstuslik tootmine, IKT, materjalide tehnoloogia, mõõtmismeetodid, standardid, tuumaohutus ja kiirguskaitse.

Osalustasu: messil stendiga osalejale tasuta, tavakülastajale 500 eurot.

► **Kontakt:**
Lea Aasamaa,
E-post: lea@koda.ee

EUROOPA ETTEVÕTJATE VISIIT PANAMASSE
JA ARGENTINASSE

11-13. juuni 2014

Euroopa Komisjoni asepresident **Antonio Tajani** kutsub Euroopa ettevõtjaid osalema 11.-13. juunil toimival **ärivisiidil Panamasse ja Argentinasse**. Viisi eesmärk on suurendada nende kahe piirkonnaga tööstusalast koostööd.

Valdkondlikud märksõnad Panamas: infrastruktuur, ehitus, tehnoloogia, standardite harmoniseerimine.

Valdkondlikud märksõnad Argentinasse: tööstuslik koostöö, turism, kosmos.

Visiidi lisainfo avaldatakse lähiajal.

WIKICOMMONS

► **Lisainfo ja registreerimine:**
Lea Aasamaa,
E-post: lea@koda.ee

>>>

MÖÖBEL

Taanis hangitakse koolimööblit ja seonduvaid tarvikuid.

Tähtaeg 20.05.2014. Kood 139

Leedus hangitakse mööblit.

Tähtaeg 20.05.2014. Kood 140

MUU

Leedus hangitakse trüki- ja kirjastamisteenuseid.

Tähtaeg 26.05.2014. Kood 141

Taanis hangitakse rottide hävitamisteenust.

Tähtaeg 27.05.2014. Kood 142

Leedus hangitakse erinevaid toiduaineid ja jooke.

Tähtaeg 28.05.2014. Kood 143

Taanis hangitakse kalmistutele erinevaid põllukultuure ja aiandus-saadusi.

Tähtaeg 02.06.2014. Kood 144

Taanis hangitakse muusikariistu.

Tähtaeg 26.05.2014. Kood 145

EHITUS JA SEONDUVAD TOOTED, TEENUSED

Leedus hangitakse järgnevaid tooteid: tööriistad, lukud, hinged, kinnitustarbed, köögitarbed, majapidamiskaubad ning toitlustustarbed, kodumasinad.

Tähtaeg 27.05.2014. Kood 146

Leedus hangitakse arhitektuuriteenuseid ja sellega seotud teenuseid.

Tähtaeg 20.05.2014. Kood 147

Soomes hangitakse laste liivakastide liivavahetust ja kaasnevaid materjale (kruus, muld jms).

Tähtaeg 23.05.2014. Kood 148

Küprosel hangitakse konsultatsiooniteenust ja ekspertnõustamist, et erastada sadam (Limassol).

Tähtaeg osalustootluste esitamiseks 02.05.2014 kell 14.00. Kood 149

VÕTA ÜHENDUST

► **Lea Aasamaa**
Tel: 604 0083
E-post: lea.aasamaa@koda.ee

Koostööpakumised

Poola mööbli tootmisega tegelev ettevõtte (tootevalikus aiämööbel, lehtlad, tuulekasti lauad, terrassipiirded, laudised) otsib tootjaid Euroopa Liidu riikidest pikkajaliseks koostööks.

Kood: BRPL20131212001

Poola puu- ja köögiviljade turustamisega tegelev ettevõtte otsib tarnijaid Euroopa riikidest.

Kood: 20090708014 BR

Prantsuse ettevõtte, mis tegeleb elektrimootorite ja -generaatorite elektromagnetilise, termilise ja mehaanilise analüüsi- ja disainiga otsib alltöövõtjat. **Kood: BRFR20140314001**

Bulgaaria elektriseadmete projekteerimisega tegelev ettevõtte (kaabelliinid, elektrivõrgud, elektrijaamad ja alajaamad, relesüsteemid) otsib elektriseadmete tootjaid ja tarnijaid ning pakub oma vahendusteenuseid (elektrisüsteemi relee-kaitse- ja automaatikaseadmeid, energiakontrolli ja jälgimissüsteemid, smart grid tehnoloogia).

Kood: BRBG20140328001

Itaalia ettevõtte on spetsialiseerunud energiatõhususele kütte- ja jahutussüsteemide valdkonnas (isolatsioon, päikesepatareid ja elektrituulikud, kütte- ja jahutussüsteemid, puithooned, katused) ja pakub ennast toodete edasimüüjaks.

Kood: BRIT20131210006

Ungari portselanitootja otsib tarnijat oma tootevaliku laiendamiseks (klaasnõud, klaasist esemeid, laudlinad, noad, laua dekoratsioonid jne).

Kood: BRHU20131016001

Tšiili viinamarjade ja rosinate tootjate liit otsib oma kauba edasimüüjat. **Kood: 20120607052**

Türgi automaatika- ja tarkvaratootmisega tegelev ettevõtte, on spetsialiseerunud tekstiilitootmises kasutatavatele masinatele ning otsib oma kauba edasimüüjat, pakub ühisettevõtlust ja vastastikust tootmist. **Kood: 20091207032 BO**

Saksamaa biogaasi ja -jäätmete töötlemise ning reovee puhastussüsteemide projekteerimise- ja ehitusega tegelev ettevõtte otsib alltöövõtjat ja pakub ühisettevõtlust. **Kood: 20120416001 BO**

Poola PVC- akende ja uste tootja pakub end allhankijaks ja otsib oma kauba edasimüüjaid.

Kood: 20090924002 BO

Slovakkia bio-orgaanilise väetise graanulite tootja otsib oma kauba edasimüüjaid.

Kood: BOSK20131209001

VÕTA ÜHENDUST

Kadri Rist

Tel: 6040091

E-post: kadri.rist@koda.ee

REW ISTANBUL 2014: TAASKASUTUSE JA KESKKONNATEHNOLOOGIATE MESS NING KONTAKTKOHTUMISED

13. juunil Istanbulis Türgis

WIKICOMMONS

Kontaktkohtumiste üritus toimub 10. korda populaarse taaskasutuse, keskkonnatehnoloogiate ja jäätmekäitluse messi **REW Istanbul 2014** raames (12.-14. juuni). Tasuta kontaktkohtumise üritusele on oodatud ettevõtted, kes on huvitatud kommertskoostööst, tehnoloogiasirdest ja vastavatest koostöö- ja ühisprojektidest taastuenergia ja keskkonnatehnoloogia valdkonnas ELi toetatud teadus-arendustegevuse programmide raames.

Kaasatud valdkonnad:

Jäätmete põletamine, jäätmete energia integreeritud protsessid, keskkonnatehnoloogiad, jäätmetest energiaks ja teisteks ressursideks, veepuhastussüsteemid ja jäätmete kõrvaldamise süsteemid, vesi-, kanalisatsiooni- ja kemikaalide jt tahkete jäätmete puhastussüsteemid, biomass ja biokütused jms.

Kontaktkohtumistele registreerimine ja lisainfo:

www.een-b2b.org/REWistanbul2014

Registreerimise tähtaeg 6. juuni

Kaubanduskoja kontakt:

Lea Aasamaa, e-post: lea@koda.ee

▶ SOTSIAALNE INNOVATSIOON

Sotsiaalne innovatsioon: toetame avalike teenuste ümberkujundamist

KUI ÄRISEKTORIS PAKUTAV TEENUS EI VASTA ENAM TARBIJA OOTUSTELE, ANNAVAD SELLEST TEADA PAHANDAVAD KLIENDID VÕI VÄHENEVAD SISSETULEKUD. TULEB REAGEERIDA – MÕELDA VÄLJA, KUIDAS JÄTKATA JA MIDA MUUTA?

Ka vabäähendused soovivad tegutseda tulemuslikult ja pakkuda oma sihtrühmale kliendikeskseid, kvaliteetseid teenuseid. Samas (sotsiaal) probleeme lahendavate vabäähenduste „turg“ on vähem oma vajadustest ja võimalustest teadlik ning ei ole nii informatsioonikas. Iseseisvaks parimate praktikate otsimiseks jääb igapäevaste teenuste pakkumise kõrvalt aega väheks. Nii võivad ka tugevamad vabäähendused vajada oma teenuste ülevaatamisel aegajalt välist abi.

TEENUSTE DISAIN – KVALITEETSEMAD, RESSURSIÄÄSTLIKUMAD, KLIENDIKESKSEMAD AVALIKUD TEENUSED

Heateo Sihtasutus on aastaid toetanud uuenduslike lahenduste loomist ja kasutusselevõttu Eesti vabäähendustes. Lühidalt, oleme tõsiste ühiskondlike probleemide lahendamisel võtnud appi sotsiaalse innovatsiooni. Kui praegu räägitakse palju vajadusest soodustada eraettevõtteid enda konkurentsivõime suurendamiseks innovatsiooni ja uuringutesse investeerima, siis täpselt sama suur vajadus uuringute, parimate praktikate ja lahenduste disainimise peale (koos kõikide osapooltega) on ka avalikus sektoris ja ühiskonnas järjest enam silmapaistval vabasektoril.

Sellel aastal on üheks meie eesmärgiks aidata sotsiaalprobleeme lahendavatel vabäähendustel oma teenuseid üle vaadata ja uuendada. Meie fookuses on näiteks teenused, mis toetavad erivajadustega inimeste tööhõive tõstmist, raske ja sügava puudega

laste hoiukodude loomist, autistide päevakeskuse käivitamist, samuti ka riskiperede tugevdamisprogrammid, koolikiusamise vähendamine.

Koostöös Siseministeriumi ja professionaalsete teenusdisaineritega võtame ette kaheksa vabäähendust ning otsime disainimõtleme abil parimat viisi nende sihtrühmade probleemide leevendamiseks-lahendamiseks. Lahendused võivad peituda oma kliendi paremas tundmises, teenuse turundamises või ka uuendusmeelses koostöös ärisectoriga. Teenusedisainerite Jannus Jaska ja Hannes Seebergi välja töötatud kuuekuuline programm aitab vabäähendusel oma avalikke teenuseid uudsemalt ja kasutajakesksemalt ümber disainida ning paremini osutada. Lisaks korraldame veidi laiemale vabäähenduste ringile ühepäevase seminari, kus õpitakse kasutama lihtsamaid disaini tööriistu oma sihtrühma vajadustest lähtuvate uute lahenduste leidmiseks ja oma tegevuse kujundamiseks.

SAMALAADSEST DISAIN-LÄHENEMISEST ÄRISEKTORIS ON JUBA OLEMA EDUKAS NÄIDE DISAINIBULDOOSERI NÄOL

Kaheaastane projekt viis kokku disainerid ja Eesti ettevõtted ning tõestas, et teadlik disaini kasutamine kasvatab käivet ja loob lisandväärtust. Vaata ka: www.disainikeskus.ee/disainibuldooser

Lisaks teenusedisaini pilootprogrammile paneb Heateo Sihtasutus sellel aastal aluse sotsiaalse innovatsiooniga tegelevate organisatsioonide võrgustikule, mis kaar-

ISTOCKPHOTO

distab Eesti ja välisriikide sotsiaalse innovatsioonialase olukorra ning kogemused ja hakkab soodustama heade näidete rakendamist. Samateemalise sisendi andmise omaltpoolt ka kodanikuühiskonna arengukavasse KODAR 2015+.

▶ **Kuna teema puudutab ka ettevõtteid, on kõik oodatud kaasa mõtlema. Kui Sul on mõte, kuidas oma ettevõtluse kaudu saaksid sotsiaalsele innovatsioonile hoogu juurde anda, võta ühendust: maris@heateo.ee**

MARIS OJAMURU
Heateo Sihtasutuse tegevjuht

▶ EUROOPA UUDISED

Agraarmaa Euroopa. Komisjoni põllumajandus- toodete müügi edenduse abinõudest

Euroopa Komisjoni (EK) arvates on põllumajandustoodete ja -toiduainete tootmine ja turustamine ELi suur trump. EL on oma ca. 18% ülemaailmse ekspordi ja 20% ülemaailmse impordiga Ameerika Ühendriikide kõrval põllumajandustoodete suurim importija ja eksportija. Euroopa töötlevas tööstuses esindab põllumajanduslike toiduainete tööstus 13,5% tööhõivest ja panustab käibesse 12,9% ulatuses. Nimetatud tööstus koosneb 310 000 ettevõttest, millest 99,1% on väikese ja keskmise suuruse ettevõtted (VKE). On väga oluline, et Euroopa põllumajandus ja sellest vahetult sõltuv põllumajanduslik toidutööstus säilitaksid oma konkurentsivõime ja turuosa ning suurendaksid neid nii siseturul kui ka ekspordimisel.

▶ On väga oluline, et Euroopa põllumajandus ja sellest vahetult sõltuv põllumajanduslik toidutööstus säilitaksid oma konkurentsivõime ja turuosa ning suurendaksid neid nii siseturul kui ka ekspordimisel.

võime ja turuosa ning suurendaksid neid nii siseturul kui ka ekspordimisel. Samas, konkurents kasvab, ehk nagu ütleb EK, on põhiprobleemiks kasvanud surve põllumajandussektori konkurentsivõimele, mis tuleneb kolmest järgmisest aspektist:

- kolmandate riikide tugev konkureerimine Euroopa põllumajandustoodetega;
- põllumajandustootjate suhtes kehti-

vate nõuete ning ELi põllumajanduskulude kasv. Näiteks on põllumajandustoodete ülemaailmsed hinnad ajavahemikus 2000–2012 kasvanud 82%, energia hind on samal ajal teinud hüppe 261%, väetiste hind 286%.

- vähene teadlikkus ELi põllumajandustoodete eelistest eeskätt siseturul. Näiteks leiab enamik eurooplasi, et ELi põllumajanduse ja maaelu arengu poliitika peamine prioriteet peab olema kvaliteetse, tervisliku ja ohutu põllumajandustoodangu tagamine. Samas tunneb vaid 14% eurooplasi KPN (kaitstud päritolunimetus) ja KGT (kaitstud geograafiline tähis) logosid, mis on ühed tähtsamad

Euroopa Liidus kasutusele võetud kvaliteedisüsteemid. Seega soovib komisjon, et toiduainetetööstus säilitaks oma olulise koha ELi majanduses ja (välis)kaubanduses. Eesmärgiga toetada paremini põllumajandussektorit ja toiduainetetööstust, ongi komisjon välja tulnud uue määruse ettepanekuga põllumajanduslike toiduainete müügi edenduse kohta. See uus määrus asendaks varasemat ((EÜ) nr 3/2008),

mis samuti võimaldas võtta kasutusele ELi toetatud müügi edendusmeetmeid. Müügi edenduskampaaniad tõstsid esile ELi põllumajandustoodete kvaliteeti, toiteväärtust ja ohutust ning juhtisid tähelepanu ka nende toodete muudele omadustele ja eelistele – tootmisviisidele, märgistamisele, loomade heaolule ja keskkonnasõbralikkusele. Müügi edendus-

meetmete vorm võis olla reklaamikampaania, edendustegevus müügi kohas, PR-kampaania, osalemine näitustel ja messidel jne. Aastatel 2000–2012 kaasrastas EL 552 müügi edendusprogrammi.

Uue määrusega soovib komisjon lihtsustada menetlusi, suurendada eelarvet (61,5 miljonist eurost 2013. aastal kuni 200 miljonini euronis 2020. aastal) ja muuta meetmed sihipärasemaks. See peaks viima kolmandatele riikidele suunatud programmide ja samuti mitut riiki hõlmavate programmide arvu suurenemiseni.

EMSK ARVAMUS

Selle määruse ettepaneku kohta avaldab oma arvamuse ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK). Järgnevalt keskendungi paarile EMSK esile tõstetud aspektile ja ettepanekule, mis komisjoni

ISTOCKPHOTO

heakskiidu korral võivad ka meie ettevõtetele suuremat kasu tuua. Uue müügieendusstrateegia üks avaldatud eesmärk on toetada senisest rohkem meetmeid kolmandates riikides. See eesmärk on ka EMSK arvates oluline, kuna uued suure kasvupotentsiaaliga turud on võimelised vastu võtma suure osa Euroopa toodangust tingimusel, et nad suudavad veenda oma tarbijaid Euroopa põllumajandustoodete konkreetsetes eelistes. Sellegipoolest ei tohiks see strateegiline prioriteet seada ohtu müügieenduspüüdlusi siseturul, kus Euroopa põllumajandustooted peavad samuti üha enam konkureerima imporditud toodetega. Seepärast on EMSK arvates eesmärk suunata 75% teavitamis- ja müügieendusmeetmete läbiviimiseks kavandatud kuludest ELi põllumajandustoodete edendamisele kolmandates riiki-

des ebaproportsionaalne ja liialdatud. Tasakaalustatud eesmärk võiks olla eraldada sellele 50% kuludest. Euroopa toodete müügieenduseks siseturul tasub teha vähemalt sama palju jõupingutusi (st eraldada raha) kui kolmandate riikide turgudel. ELi üldeeskirjad keelavad edendada üheainsa liikmesriigi tooteid, kuna sellist müügieendust võib pidada protektsionistlikuks. See näib loogiline, kuna ühishurg peaks olema takistusteta. EMSK leiab aga, et teatud hästipõhjendatud juhtudel tuleks sellest reeglist erandeid teha. Näiteks tasakaalustatud regionaalarenguks. Ainuüksi turujõudude järgimine viib vahel selleni, et liikmesriigis asendatakse kodumaine tootmine teisest liikmesriigist imporditud toodetega, nii et ühe riigi põllumajanduse edu saavutatakse teise riigi põllumajanduse arvelt. Seepärast leiab

EMSK, et on põhjendatud lubada või koguni toetada erandkorras, juhtumi kaupa ja täpselt määratletud kriteeriumide alusel ühe liikmesriigi põllumajandustoodete müügieendust omaenda turul.

Väga tähtsal kohal on ka abikõlblikud tooted. Mis need on, ei ole aga lõpuni selge. Nimelt lubab määruse preambul, et müügieendusüsteem avatakse edaspidi ka kõigile ELi toimimise lepingu esimeses lisas loetlemata põllumajandustoodetele (teisesel töötlemisel saadud toiduained), mis on abikõlblikud Euroopa kvaliteedisüsteemides – šokolaad, maiustused, õlu jne. Seda avamist käsitletakse uue süsteemi ühe peamise uuendusena. Samas määruse enda tekstis seda aga ei märgita, kuna selles määratletakse abikõlblike toodetena vaid I lisas loetletud põllumajandustooted, vein ja piiritusjoogid. Sealjuures on vein ainus, mille teavitamis- ja müügieendusmeetmed on tingimuslikud. Seatud tingimus seisneb selles, et edendamine peab toimuma samaaegselt teise toote edendamisega. EMSK leiab, et põhimõtet edendada veini koos toiduainetega ohustab kalandus- ja vesiviljelustoodete väljajätmine, mida ometigi mõnede veinidega tavapäraselt koos süüakse. EMSK kutsubki üles neile toodetele tehtavat erandit kaotama (st müügieendust lubama).

Samuti kui Euroopa veinide müügieenduse toetamine on tingimuslik, soovib EMSK luua selleks veel ühe täiendava võimaluse, lisaks mõne muu põllumajandustoote samaaegsele edendamisele. Nimelt siduda veinide edendamine maaturismiga.

Seisukoha nende ja veel muudegi EMSK arvamusel sisalduvate ettepanekute kohta aga võtab juba uus Euroopa Komisjoni koosseis.

► *Tutvu lähemalt Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tegevusega aadressil www.eesc.europa.eu*

REET TEDER

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja
esindaja EMSKs

▶ EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

Eesti Konjunkturiinstituut 80 aastane

EKI kollektiiv täna

2. mail 1934. aastal andis Eesti tollane riigivanem Konstantin Päts välja dekree, millega asutas uue teadusasutuse – Konjunkturiinstituudi. Selle ülesandeks sai turuagentide ja riiklike institutsioonide senisest parem informeerimine majanduses toimuvatest protsessidest, et vältida või vähemalt pehmedada ülemaailmsete majanduskriiside hävitavat mõju. Eelkõige peeti seejuures silmas äsjalõppenud 1929–1933 majanduskriisi, mille tekkimise peamiseks põhjuseks peeti ebapiisavast informatsioonist põhjustatud ületootmist. Täpsemalt pandi instituudile põhimäärusega järgmised ülesanded (säilitatud tollane kirjaviis):

- Eesti majanduse seisukorra igakülgne selgitamine ja objektiivne hinnang;
- majanduselu nähtuste jälgimine maailmas ja nende uurimine ning valgustamine Eesti majanduse seisukohalt;
- järjekindla jooksva informatsiooni korraldamine majanduslikkude küsimuste, eriti tootmise ja turundamise olukorra

kujunemise kohta valitsusasutuste kui ka eramajanduse ringkondade kasutamiseks;

- eriuuringute korraldamine aktuaalsete majanduslikkude probleemide lahendamiseks.

Sama aasta augustis alustas instituut tegevust ning asukohaks sai Tallinnas Toom-Kooli 13, kus jagati ruume Statistika Keskbürooga. Instituuti määrati juhtima tollane Statistika Keskbüroo direktor Albert Pullerits. Loodud instituudi näol oli tegemist suuresti Statistika Keskbürooga koostööd tegeva uurimisasutusega, mis tutvustas, analüüsis ja üldistas keskbüroo kogutud statistilisi andmeid. Instituut andis välja kuukirja Konjunktuur, nädalalehte Majandusteated ja aastaraamatut Eesti majandus (1935–39). Artiklite autoriteks olid valdavalt väljaspool instituuti töötavad teadlased, nn korrespondentliikmed. Kuukirja Konjunktuur instituudipoolne teaduslik juhtimine oli J. Jaanussoni ja J. Kukruse õlgadel.

Täna võime tõdeda, et see suhteliselt väike kollektiiv (koosseisulisi töötajaid alla 10 inimese) tegi 6 aasta vältel suurt ja tänuväärset tööd Eesti majanduskonjunkturi jälgimisel ja uurimisel ning instituudi mõju majandusmõtte arengule Eestis on võimatu üle hinnata. Ka tänapäeva mõõdupuu järgi võttes võime julgelt tõdeda, et instituudi väljaannetes avaldatud artiklid olid sisukad, koostatud heal teoreetilisel tasemel ja suure praktilise väärtusega.

Eesti Konjunkturiinstituut tegutses 1940. aastani, mil see likvideeriti kui uutele võimudele ja käsumajandusele tarbetu asutus.

TEINE ETAPP

Konjunkturiinstituudi tegevuses taastus pärast 25 aastat kestnud pausi 1966. aastal. Taas oli põhjuseks majanduslik situatsioon, täpsemalt selle muutumine. Koos Hrustšovi poliitilise „sulaga“ hakati 1960ndail pöörama rohkem tähelepanu

rahva elujärje parandamisele. Panus tehti tarbekaupade tootmise laiendamisele ning nende sisseveo suurendamisele. Madalate palkade juures õnnestus suhteliselt lühikese ajaga tarbekaupade turg sel määral tasakaalustada, et kohati ja ajuti tekkis olukordi, kus kaupade pakkumine ületas nõudmise. Kehvemad kaubad jäid seisma ja nende allahindamise tõttu tuli riigil kanda üsna märkimisväärseid kulusid. Käsumajanduse ideoloogid pidid tunnistama, et turu tasakaalu olukorras ei saa tarbijat juhtida (käskida), odavam on nõudlust uurida. Nagu sellele riigikorrale kohane, otsustati nõudluse uurimise küsimus lahendada tsentraliseeritult – Moskvasse loodi vastav üleliiduline instituut, millele allusid filiaalid kõigis liiduvabariikides. Nii sai ka Eesti endale 1966. a taas konjunktuuriinstituudi, täpsemalt Üleliidulise Kaubanduskonjunktuuri Teadusliku Uurimise Instituudi Eesti Filiaali (ÜKTUI Eesti filiaal).

► Oleme veendunud, et turuosaliste parem informeeritus aitab kaasa ettevõtete ja kogu riigi konkurentsivõime tõusule ning selle kaudu ka inimeste elujärje paranemisele.

Selle direktoriks määrati Boris Levin ja peamisteks uurimisvaldkondadeks olid tarbekaupade nõudlus, isiklik tarbimine, tarbimismid, tarbekaupade turu konjunktuur jne. Selle perioodi uuringud olid valdavalt empiirilise suunitlusega. Koguti ja avaldati informatsiooni isikliku tarbimise, perede varustuse, tarbekaupade tootmise jne kohta. Uuringute baasil anti välja kord kvartalis ilmuvat väljaannet Kaubanduskonjunktuuri ülevaade.

Nii tegutseti 1989. aastani, mil algas perestroika ja liiduvabariikide püüdlemine majandusliku iseseisvuse poole ning Eesti filiaalis tekkisid Moskva keskinstituudist lahkulöömise mõtted.

KOLMAS ETAPP

Kolmanda etapi alguseks võib lugeda 1990. aastat, mil võeti vastu uus põhikiri, mis kuulutas senise filiaali iseseisvaks Eesti Konjunktuuriinstituudiks. Riikliku iseseisvuse taastamine 20. augustil 1991 ja sellele järgnev erastamine muutsid algselt moodustatud riikliku aktsiaseltsi äriühinguks, mille ainuomanikuks käesoleval ajal on Eesti Kaubandus-Tööstuskoda. Pikaajalt

ja edukalt Instituuti juhtinud Boris Levin läks 1994. aastal pensionile ja tema asemel asus instituuti juhtima 1990.aastast EKIs teadurina töötanud Marje Josing.

EKI kolmanda tegevusperioodi kõige iseloomulikumaks jooneks on laialdane rahvusvaheline koostöö. See sai alguse juba 1992. aastal kui liituti Müncheni IFO instituudi rahvusvahelise riikide majandusolukorra hindamissüsteemiga World Economic Survey. EKI juurde moodustati sel otstarbel 20liikmeline analüütikute-ekspertide grupp, kelle ülesandeks sai rahvusvaheliselt harmoneeritud metoodika baasil neli korda aastas hinnata operatiivselt riigi majandusolukorda ja selle arenguväljavaateid lähemal 6 kuul. Täna on ekspertide paneel edukalt tegutsenud juba üle 20 aasta.

1993. aastal alustati koostööd Euroopa Komisjoniga äribaromeetrite (Business Tendency Surveys) vallas, millest tänaseks on saanud instituudi suurim projekt. Selle raames küsitatakse iga kuu ligi 1000 äriettevõtet (millised esindavad tööstus-, ehitus-, kaubandus- ja teenindusharusid) ning 800 peret. Ettevõtete ja perede enesehinnangud võimaldavad luua adekvaatse pildi viimasel 3 kuul toimunud muutustest majanduses, olukorrast hetkel ja ootustest lähemal 3 kuul. Sellist ülevaadet ei suuda luua traditsiooniline kvantitatiivne statistika, mis lisaks avaldatakse ka oluliselt hiljem.

Alates 2001. aastast toimub edukas koostöö riikide rahvusvahelise konkurentsivõime hindamise alal Lausanne'i Juhtimise Arendamise Instituudiga (IMD) ja World Economic Forumiga. Selle tulemusena annab instituut kord aastas välja Eesti rahvusvahelise konkurentsivõime aastaraamatut ning tänaseks on neid ilmunud juba 13.

Viimasel kümnel aastal on EKI koostöös Eesti Kaubandus-Tööstuskojaga koostanud Eesti Ettevõtete Konkurentsivõime Edetabelit, milles osaleb kuni 500 ettevõtet.

EKI on tunnustatuim ekspert Eesti alkoholituru trendide osas ja koostöös Tervise Arengu Instituudiga antakse välja aastaraamatut Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis.

Instituudil on oma hinnavaatelejade süsteem ning üle 20 aasta on regulaarselt jälgitud toidukaupade hindade dünaamikat Eestis ja maailmaturul. Kord kuus ilmub väljaanne Hinnainfo, kust kõik toiduturul tegutsevad ettevõtted saavad ülevaate hinnatasemetest ja muutustest.

EKI tähtsamateks lepingupartneriteks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Statistikaamet, Euroopa Komisjon,

VIIS FAKTI EESTI KONJUNKTUURI-INSTITUUDIST

- » Asutati 1934. aastal.
- » Ainuomanikuks on Eesti Kaubandus-Tööstuskoda.
- » Teeb koostööd Euroopa Komisjoniga äribaromeetrite (Business Tendency Surveys) vallas.
- » Teeb koostööd riikide rahvusvahelise konkurentsivõime hindamise alal Lausanne'i Juhtimise Arendamise Instituudiga (IMD) ja World Economic Forumiga.
- » Avaldab regulaarseid trükiseid Konjunktuur ja Baltic Facts

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ja ka paljud äriettevõtted ja ettevõtjate liidud. Me anname käesoleval ajal välja nelja eesti- ja kolme inglisekeelset regulaarselt ilmuvat väljaannet. Tuntuim neist on juba 1934. aastal ilmuma hakanud kvartaalne väljaanne Konjunktuur, kuid suur kasutajaskond on ka väljaandel Baltic Facts. Instituut tutvustab oma valminud uurimistöid sageli pressikonverentsidel ja meie kodulehelt www.ki.ee leiab huviline infot tehtud tööde kohta.

80. juubeli eel vaatab 20liikmeline EKI kollektiiv optimistlikult Eesti ja oma instituudi tulevikku. Oleme veendunud, et turuosaliste parem informeeritus aitab kaasa ettevõtete ja kogu riigi konkurentsivõime tõusule ning selle kaudu ka inimeste elujärje paranemisele.

MARJE JOSING

Direktor

LEEV KUUM

Juhtivteadur

▶ KODA KUTSUB OSALEMA

EESTI TOIDUAINETETÖÖSTUSE ETTEVÖTETE MÜÜGI- JA KONTAKTÜRITUS HIINAS

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega (EAS) kutsus Eesti toiduainetetööstuse ettevõtteid osalema projektis, mille raames aidatakse väljavalitud ettevõtetal leida koostööpartnereid Hiinas. Kontaktürituse kutsus EAS ellu Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest.

Kontaktürituste osalejaks saab olla toiduainetetööstuses tegutseva mikro-, väikese- või keskmise suurusega Eesti ettevõtte juht, omanik, müügi- või ekspordijuht, kelle eesmärk on laiendada ettevõtte ekspordit Hiinas.

Projekti raames korraldatakse 11.-16. novembrini 2014. a kontaktüritus-visit Shanghaiisse Hiinasse, mis sisaldab:

- seminari sihtriigis;
- osalejatele individuaalseid kohtumisi sihtriigi ettevõtetega;
- sihtriigi ettevõtte ühiskülalistust sihtriigi vastava valdkonnaga seotud ettevõttesse;
- messikülalistust: Shanghai International Import and Export Food & Beverage Exhibition.

Kõigil projektis osaleda soovijatel palutakse täita ankeet, mille saate allpool nimetatud kontaktisikult.

Kuna osalejate arv on piiratud, on põhjalikult täidetud profiil-ankeet ka eelduseks osalemisel.

Osalustasu kontaktüritusel ei ole, kuid reisi- ja majutuskulud tasub iga osaleja ise.

▶ **Täpsem osalemistingimuste kirjeldus:** www.koda.ee/eesti-toiduainetetööstuse-ettevõtete-muugi-ja-kontaktüritus-hiinas

LISAINFORMATSIOON:

Kristy Tättar

Projektijuht

Tel: 604 0093

E-post: kristy@koda.ee

KOOLITUS „EKSPORTÖÖRI INFOALLIKAD: TESTIMISTEST, VAATLUSTEST, TURU-UURINGUTEST JA MUUST“

Kuidas leida lihtsalt ja kiirelt välisturgude infot?

Aeg: teisipäeval, 29. aprill kell 8.30-16.15

Koht: Kaubanduskoda (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Hind: 20 eurot*

Koolituse eesmärk on anda ettevõtetele ülevaade, kuidas teha eeltööd ja taustauuringuid välisturu kohta enne sinna sisenemist. Tutvustada lihtsaid, praktilisi ja reaalses elus kasutatavaid teadmisi ja nippe info hankimise kohta.

Sihtgrupp on Eesti ettevõtted, kes vajavad turuinfot ettevõtte tegevuse planeerimisel, äriplaani kirjutamisel või finantseerimise kaasamisel.

Teemad

- Praktiline kogemus turu-info kogumisel. Lähteülesanne, milliseid meetodeid kasutada, alternatiivsed võimalused. Turu-info kogumise vormid.
- Ettevõtja infovajadused – mida ja milleks. Info kogumise eesmärgid. Erinevad teabe kogumise viisid. Turu-uuringute tüübid - esmased ja teisesed. Erinevate infokogumisviiside plussid ja miinused. Lähteülesande püstitus.
- Turu-uuringute teostamine. Erinevad teabe kogumise meetodid. Milline on turu-uuringu protsess ja peamised sammud. Erinevaid praktilisi näpunäiteid. Tehnilisi tööriistu. Virtuaaltöö keskkonnad.
- Kuidas tõlgendada saadud infot, kuidas seda organisatsioonis presenteerida, kuidas seda praktikas rakendada.

Lektorid: Ettevõtja ja ekspordöör **Jakob Saks** ning ettevõtete nõustaja **Rein Malm**.

Koolitused toimuvad koostöös EASiga ning koolituste korraldamist kaasrahastab Euroopa Sotsiaalfond.

▶ **Registreeeru ja tutvu ka teiste ekspordikoolitustega** www.koda.ee/ekspordikoolitused

* LISANDUB KÄIBEMAKS, HIND SISALDAB JAOTUSMATERJALE JA TOITLUSTUST.

LISAINFO JA REGISTREERIMINE:

Haili Kapsi

Teenuste osakond

Tel: 604 0078

E-post: haili@koda.ee

MIDA PEAB EESTI ETTEVÕTJA TEADMA SOOME TURULE MINNES?

Aeg: reedel, 9. mail 2014 kell 10.00-15.00

Koht: Kaubanduskoda
(Toom-Kooli 17, Tallinn)

Hind: Kaubanduskoja liikmetele 65 eurot, mitteliikmetele 130 eurot*

Soomes tegutsevatele või seal äritegevust alustada soovivate ettevõtete juhtidele, personali- ja finantstöötajatele ning Soomes tööl käivatele inimestele mõeldud seminaril selgitatakse Soome tööõiguse ja maksuseaduste põhimõtteid, sh töölepingu sõlmimine ja lõpetamine, ametiühingute ja kollektiivlepingute osatähtsus, töö tasustamine ja erisoodustused, tööandja kulud ja töötaja maksustamine. Räägitakse piiriülese töötamise erinevatest vormidest ehk sellest, millised on Soomes töötamise erinevad võimalused.

Tuuakse näiteid maksu- ja tööpraktikast ning vastatakse kõikidele Soomes töötamise seotud küsimustele.

Käsitletavad teemad:

- Soome seadusandlus Eesti vaatevinklist.
- Õiguslikud vormid Soomes tegutsemisel. Plussid ja miinused.
- Millal peab hakkama Soome makse maksma?
- Tööandja maksukoorem. Kas raske või kerge?
- Füüsilise isiku tulumaks. Kas suur või väike?
- Eestlaste tavalisemad probleemid Soome tööõigusega
- Kuidas soomlastega lepinguid sõlmida?

Lektor on **Kalle Pedak**, Advokaadibüroo Hedman Partners vandeadvokaat ja partner, kelle teadmisi ja kogemusi Soome õigusest on kasutanud arvukad tuntud Soome ja rahvusvahelisi kliente investeringute tegemisel Eestisse ja Eesti äriühinguid investeringute tegemisel välisriikidesse. Kallet kui tunnustatud

nõustajat on soovitanud mitmed rahvusvahelised väljaanded, sh Legal 500, European Legal Experts ja PLC Which lawyer.

Kalle Pedak on Soome Advokatuuri liige.

* LISANDUB KÄIBEMAKS, HIND SISALDAB JAOTUSMATERJALE JA TOITLUSTUST.

INFO JA REGISTREERIMINE:

Kati Krass

Projektijuht
Tel: 443 0989
E-post: kati@koda.ee

SEMINAR „FINANTSANALÜÜS“

Aeg: teisipäeval, 6. mail 2014
kell 11.00-16.15

Koht: Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
(Toom-Kooli 17, Tallinn)

Hind: Kaubanduskoja liikmetele 80 eurot, mitteliikmetele 160 eurot.
Kui ühest firmast on mitu osalejat, siis rakendatakse hinnasoodustust -5%*

Huvilistel, kes omavad baasteadmisi raamatupidamisest ja bilansist, on võimalus liituda finantskoolituste tsükliga, kus kasutatakse praktikas korduvalt järele proovitud meetodikat, mis muudab finantskõhvimused huvitavaks ja mõistetavaks.

Lisame etteruttavalt, et koolitustsükkel jätkub sügisel ja siis keskendutakse ku-

luarvestuse, eelarvestamise ja rahastamisega seotud küsimustele.

Koolituse viib läbi **Margus Tinitis**, Eesti Raamatupidajate Kogu juhatuse liige, vandeaudiitor.

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

- Bilansi ülesehitus, loogika ja graafiline esitamine.
- Bilansi analüüs (dünaamika, maksevõime, kapitali struktuur).
- Kasumiaruanded ja kasumite liigid (bruto-, äri- ja puhaskasum, EBIT, EBITA jne.).
- Tulude, kulude ja kasumitega seotud suhted (rentaablused, katted, tootlikkused, käibesagedused ja -võltd).
- Erinevate suhtenäitajate koosmõju ja

suhteanalüüsil põhinevate näitajate süsteemid (Altmann'i, Du Pont'i ja Mereste mudelid).

- Näiteid tegelikkusest.

* LISANDUB KÄIBEMAKS, HIND SISALDAB JAOTUSMATERJALE JA TOITLUSTUST.

KAUBANDUSKOJA KONTAKTISIK:

Toomas Hansson

Tartu esinduse juhataja
Tel: 744 2196
E-post: toomas@koda.ee

UUED LIIKMED

HARJUMAA JA TALLINN

DANA INTERNATIONAL OÜ		Toidukaupade eksport-import. Metalli ja puidu eksport-import.
HAMMERHEAD OÜ	www.hammerhead.ee	Kinnisvaraarendus.
HONICOMB GROUP OÜ	www.honicombgroup.com	Toiduainete eksport-import. Puidu eksport-import. Metalli eksport-import.
LEGIUS OÜ	www.legius.ee	Õigusabiteenused. Juriidiline nõustamine. Inkassoteenused. Tekstiili-, rõiva- ja nahatööstusmasinate tootmine.
LEONHARD WEISS VIATER EHITUS AS	www.leonhard-weiss.ee	Raudteede ja metroode ehitus, hooldus ja remont. Teede ja kiirteede ehitus. Elektri- ja sidevõrkude ehitus. Mujal liigitamata rajatiste ehitus.
LEXLEGIS OÜ	www.juristid.ee	Õigusabi, koolitus, ärilepitus, kohtueelne menetlus, kohtumenetlus, lepingud.
MONOLOOG OÜ	www.monoloog.ee	Ehitusmaterjalide ost-müük. Konservide, kalatoodete, suhkru ost-müük. Tekstiilitoodete vahendamine.
NORDIC HYPO OÜ	www.nordichypo.ee	Laenu pakkumine kinnisvara tagatisel.
PUNGITSFASHION OÜ	www.pungits.com	Muude pealiskõivaste tootmine, ka rätsepatöö.
SEAFOOD INTERNATIONAL OÜ	www.fullfish.net	Kalamarja hulgimüük.

PÄRNUMAA

TDR ESTONIA OÜ	www.tdr.fi	Telekommunikatsiooni- ja meditsiiniseadmete ning tööstuselektronika remont.
----------------	------------	---

TARTUMAA

ARTISAN HONEY OÜ	www.harviker.ee	Mee hulgimüük.
------------------	-----------------	----------------

JUUBILARID

Õnnitleme ettevõtte juubeli puhul!

25

EKTACO AS
liige alates 1997

20

ATV TRANSPORT AS
liige alates 2009
FLEXA EESTI AS
liige alates 2003
KLG EESTI AS
liige alates 2000
PR PÕHJARANNIK AS
liige alates 2002
VALGE VILLA OÜ
liige alates 1999
WIGEN SINDI OÜ
liige alates 2003

15

BVT PARTNERS OÜ
liige alates 2000
ERITEHNIK OÜ
liige alates 2009
ESTPAK PLASTIK AS
liige alates 2000
KRIVE EHITUS OÜ
liige alates 2012
TAPA MILL OÜ
liige alates 2011

10

BALTRECORD OÜ
liige alates 2004
PÄRNUMAA TALUPIDAJATE NÕUANDEKESKUS OÜ
liige alates 2012
TOP TEXTILE OÜ
liige alates 2009

5

E.S.C ENGINEERING SERVICE CONSTRUCTION OÜ
liige alates 2013
ROHE GROUP OÜ
liige alates 2011
TMT OÜ
liige alates 2010

Mercedes-Benz GLA – uus arusaam vabadusest.

Uus progressiivne sportmaastur naudib elu täiel rinnal. Flirdib kupeelaadse siluetiga konservatiivsete maasturite mängumaal. Edestab mugavuse, aerodünaamika ja kütusesäästlikkuse osas kõiki konkurente. Võtab tänu kõige innovatiivsemate juhiabi- ja turvalisussüsteemidele täieliku vastutuse kiiduväärt maastikuläbivuse ning maanteeomaduste eest. Uus GLA on tõelise vabaduse ikoon, mis ühendab jõu, ilu ja vastutustundlikkuse – elegantselt ja mängleva kergusega.

Tule proovisõidule.

Mercedes-Benz
The best or nothing.

Keskmine kütusekulu 4,3 - 7,5 l / 100 km, CO₂-emissioon 114 - 275 g / km.

SILBERAUTO

Silberauto Eesti AS esindused: Tallinn, Järvevana tee 11, tel 626 6000 Tartu, Ringtee 61,
tel 730 0720 Pärnu, Riia mnt 231a, tel 445 1990 Rakvere, Haljala tee 1, tel 660 0152
www.mercedes-benz.ee Mercedes-Benz peaesindus Eestis AS Silberauto: Tallinn, Järvevana tee 11

18. KAUBANDUSKOJA TENNISETURNIIR

31. mail 2014 algusega kell 10.00

Pärnus Kesklinna Tenniseväljakutel (Ringi 14a)

Kaubanduskoja Tenniseturniiri rändkarikas ootab uusi võitjaid!

Juba 18. korda toimub Pärnus Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Tenniseturniir, kus saavad kaasa lüüa tenniseharrastajad Kaubanduskoja liikmesettevõtetest.

Eelmise, 2013. aasta turniirivõitjad olid:
Sulev Alajõe (Estonian Medical Spa) ja
Veiko Mahlakas (Gvandron OÜ)

Turniiril osalemise eeldused:

- Varasem võistluskogemus
- Esindatav ettevõtte on Kaubanduskoja liige

Ootame Kaubanduskoja liikmeid koos perekondade ja kolleegidega nautima meeldejäävat võistlust ja ettevõtlike inimeste seltskonda!

NB! Vihmase ilma korral toimub turniir Pärnu Tennisehallis.

Info ja registreerimine ning koostöösoovid:

Priit Raamat

Tel: 604 0087

E-post: priit.raamat@koda.ee

Osalemistasu:
42 eurot
Hinnale lisandub
käibemaks.
Registreerimise tähtaeg
on 28. mai.

SILBERAUTO

dermoshop

